Lietas Nr. C16104613

Lietas arhīva Nr. C-0311-14

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Jēkabpilī 2014.gada 11.februārī

Jēkabpils rajona tiesas tiesnese L.Bārbale, izskatotrakstveida procesā civillietu **/pers. B/** maza apmēra prasībā pret **/pers. C/** par uzturlīdzekļu piedziņu,

konstatēja:

prasītājs /pers. B/ (turpmāk - Prasītājs) iesniedzis tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. C/ (turpmāk - Atbildētāja) par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam.

Prasības pieteikumā norādīts, ka kopdzīves laikā ar Atbildētāju dzimuši divi bērni: 2004.gada 29.novembrī meita /pers. D/, un 2009.gada 4.decembrī dēls /pers. E/. Ar Aknīstes novada bāriņtiesas 2013.gada 3.septembra lēmumu Atbildētājai pārtrauktas abu nepilngadīgo bērnu aizgādības tiesības. Bērni dzīvo kopā ar Prasītāju un atrodas viņa apgādībā. Atbildētāja nesniedz nekādu materiālu palīdzību bērnu uzturam.

Pamatojot prasību ar Civillikuma 179. pantu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētājas uzturlīdzekļus bērnu uzturam Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā. Prasītājs lūdz lietu izskatīt rakstveida procesā un noteikt, ka spriedums izpildāms nekavējoties.

2013.gada 22.oktobrī Atbildētājai saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta pirmo daļu tika nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, nosakot termiņu aizpildītas paskaidrojuma veidlapas par prasību iesniegšanai tiesā līdz 2013.gada 22.novembrim.

Saskaņā ar 56.panta piekto daļu tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otro daļu, tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi un dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Atbildētāja nav atspēkojusi prezumpciju par dokumentu saņemšanu.

Līdz sprieduma taisīšanai lietā Atbildētāja rakstveida paskaidrojumus nav iesniegusi, iebildumus pret pieteikumu nav cēlusi, nav pieteikusi lūgumu lietu izskatīt tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Lietu tiesa izskata rakstveida procesā 2014.gada 11.februārī, par ko pusēm 2013.gada 2.decembrī nosūtīts paziņojums (lietas 24.lapa).

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Strīds par piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru faktiski starp pusēm šajā gadījumā nemaz nevar pastāvēt, jo Prasītājs tos lūdz piedzīt apmērā, kādu Latvijas valstī noteicis likumdevējs.

Civillikuma 177. pants nosaka, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Civillikuma 178.pantu, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo. Šajā gadījumā to īsteno Prasītājs, pie kura dzīvo bērni.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Arī 1998. gada 8. jūlijā LR likuma „Bērnu tiesību aizsardzības likums" 2. panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība, bet 24. panta pirmā daļa nosaka, ka atbilstoši Civillikuma noteikumiem vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Civillikuma 179.panta piektā daļa nosaka, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga ar 2014.gada 1.janvāri sastāda 320 *euro*, tādēļ minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem, neatkarīgi no viņu mantas stāvokļa, bērnam līdz 7 gadu vecumam sastāda 80 *euro* mēnesī, bet bērnam no 7 gadu vecuma sastāda 96 *euro* mēnesī.

Minētais nosaka Prasītāja tiesības pieprasīt no Atbildētājas uzturlīdzekļus apmērā, kas nav mazāks par Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteiktajiem.

Kā redzams no lietai pievienotajām dzimšanas apliecību LV DA/numurs/ un LVDA/numurs/ kopijām, tad /pers. D/, /personas kods/, un /pers. E/, /personas kods/, vecāki ir /pers. B/, /personas kods/, un /pers. C/, /personas kods/ (lietas 9., 10. lapa).

Aknīstes novada pašvaldības izziņas apliecina, ka bērni dzīvo kopā ar Prasītāju (lietas 15.-17.lapa).

Kā redzams no Aknīstes novada bāriņtiesas 2013.gada 3.septembra lēmuma Nr. 1-65/30, tad Atbildētājai pārtrauktas abu bērnu aizgādības tiesības (lietas 12.-14. lapa).

Tiesa atzīst, ka /pers. B/ prasība apmierināma pilnībā, nosakot, ka no /pers. C/ meitas /pers. D/ uzturam ik mēnesi piedzenami uzturlīdzekļi ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas (šobrīd 96 *euro*) līdz bērna pilngadības sasniegšanai, un dēla /pers. E/ uzturam ik mēnesi piedzenami uzturlīdzekļi ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas (šobrīd 80 *euro*) līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai un ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no 7 gadu vecuma līdz pilngadības sasniegšanai, sākot ar 2013.gada 15.oktobri.

Piedzenot uzturlīdzekļus no /pers. C/, atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3. punktam, 39.pantam un 42.panta pirmajai daļai, piedzenami arī tiesas izdevumi, no kuru samaksas pie prasības iesniegšanas tiesā prasītāji uzturlīdzekļu piedziņas lietā saskaņā ar likumu ir atbrīvoti: valsts nodeva valsts ienākumos 316,80 *euro* (96+80=176, 176x12=2112; 2112x15%=316,80) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,36 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} panta noteikumiem Atbildētājai nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu par labu valstij – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205. pantu, pēc Prasītāja lūguma, nosakāms, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Vadoties no teiktā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 197., 199., 204^{1}., 205., 250.^{25} pantu tiesa

nospieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, **par labu /pers. B/,** /personas kods/, uzturlīdzekļus ik mēnesi no visa veida ienākumiem: meitas /pers. D/, /personas kods/, uzturam ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadības sasniegšanai, un dēla /pers. E/, /personas kods/, uzturam ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai un ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no 7 gadu vecuma līdz pilngadības sasniegšanai, sākot ar 2013.gada 15.oktobri, nosakot, ka spriedums izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, **valsts ienākumos** valsts nodevu **316,80 *euro*** (trīs simti sešpadsmit *euro* 80 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **6,36 *euro*** (seši *euro* 36 centi), nosakot, ka spriedums šajā daļā Atbildētājai labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Jēkabpils rajona tiesā.

Tiesnese L. Bārbale